

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน Thai Lawyers for Human Rights

109 ซอยสิทธิชน ถนนสุทธิสารวินิจฉัย แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310

109 SoiSittichonSuthisarnwinichai Rd. SamsennokHuaykwang Bangkok 10310

Thailand/โทร(Tel): 096-7893172 หรือ 096-7893173 e-mail: tlhr2014@gmail.com

Website: <https://tlhr2014.wordpress.com/>

วันที่ 24 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม

เรียน คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม คณะที่ 4

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมที่ นร.0108/1549

ตามที่ข้าพเจ้าในนามหัวหน้าศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เนื่องจากหนังสือเวียนจำพิเศษกรุงเทพที่ ยธ 0718/2623 ได้ปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลตามหนังสือศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนลงวันที่ 8 มีนาคม 2559 เรื่องขอสถิติผู้ต้องขังในเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี วันที่ 15 มีนาคม 2559 เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร โดยให้เหตุผลว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล ตามเอกสารทำอุทธรณ์หมายเลข 1 และ 2 ซึ่งท่านทราบที่อยู่แล้วนั้น

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนขอชี้แจงข้อมูลต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม คณะที่ 4 ตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ข้อโต้แย้งตามอุทธรณ์ของผู้ร้อง โดยสรุปคือ (1) ข้อมูลดังกล่าวไม่ได้เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงเนื่องจากเป็นเพียงสถิติ และคณะอนุกรรมการฯก็เคยมีความเห็นตามจุลสารจดหมายข่าว สขร. ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2559 เรื่องตอบข้อหารือของศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้ ว่าสถิติเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้สามารถเผยแพร่ได้ตามเอกสารทำอุทธรณ์หมายเลข 3 ไม่ใช่ข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับความมั่นคง

(2) ข้อมูลดังกล่าวไม่ได้เป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 24 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 เนื่องจากไม่ได้มีลักษณะที่บ่งชี้ถึงตัวบุคคล

ไฉนเนตลอส ธิงเนตลอส
ศิริวรรณ ใจเย็น
ทนายความ
24 มิถุนายน

(3) อีกทั้งหากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลย่อมเข้าลักษณะยกเว้นมาตรา 24(4) ซึ่งศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนมีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

รายละเอียดปรากฏตามอุทธรณ์ซึ่งคณะกรรมการฯ ทราบอยู่แล้วนั้น

ข้อ 2. ฐานะองค์กร และความเป็นผู้ทรงสิทธิของผู้ร้อง

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน เป็นองค์กรเอกชนไม่แสวงหากำไร จัดตั้งโดยกลุ่มทนายความซึ่งมีความสนใจงานด้านสิทธิมนุษยชนภายหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2559 โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและรวบรวมข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเกี่ยวเนื่องกับการรัฐประหาร โดยผู้ร้องมีช่องทางในการเผยแพร่รายงานสิทธิมนุษยชนและข้อมูลที่เกี่ยวข้องผ่านช่องทางเฟซบุ๊กแฟนเพจ “ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน” (<https://www.facebook.com/lawyercenter2014/>) และ weblog (<https://tlhr2014.wordpress.com/>) โดยมีตัวอย่างการเผยแพร่ข้อมูลของศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนซึ่งเกี่ยวข้องกับสถิติผู้ต้องหาและจำเลยภายในศาลทหารซึ่งผู้ร้องได้จำนวนดังกล่าวมาจากการขอข้อมูลในความครอบครองของกรมพระธรรมนูญ คือ เปิดสถิติการดำเนินคดีพลเรือนในศาลทหาร (<https://tlhr2014.wordpress.com/2015/11/13/static-case-in-military-court/>) รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบคำชี้แจงหมายเลข 1 และ หนังสือในนามของความ(อ)ยุติธรรมภายใต้คสช. ซึ่งรวมรายงานของศูนย์ทนายความฯ ในรอบ 1 เดือน, 1 ปี ภายหลังการรัฐประหารและบทความที่เกี่ยวข้องไว้รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบคำชี้แจงหมายเลข 2

ผู้ร้องขอเรียนต่อคณะกรรมการฯ ว่า แม้ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นองค์กรที่ผู้ร้องทำงานอยู่ จะไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล แต่องค์กรของผู้ร้องได้ทำงานและเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องดังตัวอย่างรายละเอียดผลงานข้างต้น จนได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไป ดังเช่น กรณีที่ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนได้รับรางวัลสิทธิมนุษยชน เนื่องจากรับรางวัลสิทธิมนุษยชน 10 ธันวาคม ประจำปีพ.ศ. 2557 จากสถานทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย อย่างไรก็ตามหากคณะกรรมการฯ เห็นว่าศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนไม่มีสถานะบุคคลตามกฎหมาย ผู้ร้องซึ่งได้ลงชื่อทำหนังสือขอสถิติต่อเรือนจำพิเศษกรุงเทพและยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ เห็นว่า ผู้ร้องในฐานะบุคคลธรรมดา ยังคงเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย และมีความสามารถในการขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารพ.ศ. 2540 ทุกประการ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง

ข้อ 3. ข้อมูลซึ่งผู้ร้องยื่นขอนั้นไม่ได้เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ได้เป็นข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับความมั่นคง ซึ่ง

การเปิดเผยข้อมูลนั้นเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

3.1 ข้อมูลสถิติที่ผู้ร้อง ร้องขอนั้นไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจากข้อมูลซึ่งผู้ร้อง ร้องขอให้เปิดเผยนั้นเป็นเพียงจำนวนซึ่งไม่มีการระบุตัวตนใดๆของผู้ต้องขัง ซึ่งโดยปกติกรมราชทัณฑ์ได้เปิดเผยข้อมูลจำนวนของผู้ต้องขังภายในเรือนจำโดยมีการแบ่งแยกประเภทข้อมูลหลายประเภททั้งตามสถานะ ประเภทความผิด ลักษณะทางกายภาพรายละเอียดปรากฏตามสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ รท.103 เอกสารแนบคำชี้แจงหมายเลข 3 (ที่มา <http://www.correct.go.th/stathomepage/>) นอกจากนั้นการเผยแพร่ตามทั่วประเทศในเว็บไซต์กรมราชทัณฑ์อยู่แล้วเป็นประจำทุกเดือนตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา รายละเอียดปรากฏตามสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ รท.102 (ก) สัปดาห์วันที่ 1 สิงหาคม 2551 เอกสารแนบคำชี้แจงหมายเลข 4 (ที่มา http://www.correct.go.th/stat102/display/result_pdf.php?date=2008-08-01) จนถึงปัจจุบันยังคงมีการรายงานอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดปรากฏตามสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ รท.102 (ก) สัปดาห์วันที่ 9 มิถุนายน 2559 เอกสารแนบคำชี้แจงหมายเลข 5 (ที่มา http://www.correct.go.th/stat102/display/result_pdf.php?date=2016-06-09)

แม้เรือนจำพิเศษหน่วยงานซึ่งปฏิเสธในการให้ข้อมูลจะอ้างว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคลและเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงก็ยังมีข้อมูลในเอกสารท้ายคำชี้แจงที่ 4 และที่ 5 รวมถึงยังปรากฏว่าภายในเว็บไซต์ของเรือนจำพิเศษกรุงเทพก็ยังคงเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวทั้งจำนวนผู้ต้องขังและและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร รวมทั้งลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว โดยประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และเป็นข้อมูลประเภทเดียวกับผู้ร้องร้องขอเช่นเดียวกัน ผู้ร้องจึงเห็นว่าเรือนจำพิเศษไม่มีเหตุที่จะปฏิเสธการให้ข้อมูลแก่ผู้ร้องได้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงหมายเลข 6 (ที่มา <http://bangkokprison.com/wb/pages/th/sthitiachahnathuephutongkhang.php>)

นอกจากนี้ผู้ร้องยังพบว่าแม้กระทั่งเรือนจำคลองไผ่ซึ่งถือเป็นเรือนจำความมั่นคงสูงและใช้คุมขังผู้ต้องขังที่มีโทษสูง 15 ปีถึงประหารชีวิต(หรือที่เรียกว่า super max) ยังคงเปิดเผยข้อมูลสถิติผู้ต้องขังเช่นเดียวกันในเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงหมายเลข 4 และ 5 และปรากฏในภายในเว็บไซต์เรือนจำกลางคลองไผ่ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงหมายเลข 7 (<http://www.klongpaicentralprison.go.th/statistic.php>)

3.2 การเปิดเผยข้อมูลจำนวนผู้ต้องขังและจำนวนผู้คุมดังกล่าวเป็นไปเพื่อความโปร่งใสและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ผู้ร้องขอเรียนต่อคณะกรรมการฯว่าภายหลังจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออก คำสั่งกระทรวง

ยุติธรรม ที่ 341/2558 เรื่องกำหนดอาณาเขตเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี กำหนดให้ พัน.ร.มทบ.11 เป็นเรือนจำชั่วคราว เพื่อคุ้มครองผู้ต้องขังในคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐและคดีอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2558 ซึ่งเป็นเรือนจำในสังกัดเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี ไม่ได้เปิดเผยจำนวนผู้ต้องขังเหมือนเช่นที่เรือนจำอื่นๆ รวมถึงเรือนจำความมั่นคงสูงเผยแพร่เป็นปกติ มีเพียงการให้สัมภาษณ์ของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ว่าจะมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้คุมพิเศษจำนวน 20 -30 นาย แต่ไม่เคยปรากฏข้อมูลอย่างเป็นทางการมาก่อน ทั้งที่ประเภทข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องมีการร้องขอ ทำให้ขาดความโปร่งใสและสร้างความเคลือบแคลงแก่สังคมเป็นอย่างมาก รายละเอียดคำสัมภาษณ์ปรากฏตามภาพข่าว “ล้างมทบ.11 รอกันบ้าง” จากสำนักข่าวไทยโพสต์เอกสารแนบท้ายคำชี้แจงหมายเลข 8

ผู้ร้องขอเรียนต่อคณะกรรมการว่าพฤติการณ์ที่เรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรีนั้นไม่ใช่กรณีที่ผู้ร้องกังวลเอง แต่ได้ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ประจักษ์ว่าเรือนจำดังกล่าวนั้นขาดความโปร่งใส ตัวอย่างเช่นกรณีที่อยู่ในเรือนจำดังกล่าวมีผู้ต้องขังเสียชีวิตถึงสองรายคือนายสุริยัน สุจริตพลวงศ์ และพ.ต.ต.ปรากฏ วารุณประภา โดยญาติผู้ต้องขังทั้งสองรายนั้นก็ไม่ได้รับการแจ้งให้เข้าร่วมขั้นตอนการชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 150 รายละเอียดปรากฏตามความเห็นศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนต่อการตั้งเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี และต่อการตายของพันตำรวจตรีปรากฏ วารุณประภา และนายสุริยัน สุจริตพลวงศ์ เอกสารแนบท้ายคำชี้แจงหมายเลข 9

นอกจากนี้เรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรียังมีหลักเกณฑ์การเข้าเยี่ยมที่แตกต่างจากเรือนจำทั่วไป ทนายความชูชาติ กันภัย ทนายความของหนึ่งในผู้ต้องขังภายในเรือนจำดังกล่าวพบว่า เจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหา คือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ถูกส่งตัวมาประจำที่เรือนจำนี้ โดยมีทหารพร้อมอาวุธครบมือ 4-5 นาย และคอยควบคุมตัวจำเลยในสภาพปิดตาและใส่กุญแจมือและกุญแจเท้า รวมถึงมีการกั้นกรงที่จะถามผู้ต้องขังซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวของผู้คุมพิเศษซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทหารนั้นส่งผลต่อการเข้าถึงความยุติธรรมของผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมภายในเรือนจำดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามข่าว “บรรยากาศแดนสนธยาในมทบ.11 จากสายตามทนายที่เข้าเยี่ยม” ของเว็บไซต์ไอลอร์ว่ (<http://ilaw.or.th/node/3934>) เอกสารแนบท้ายคำชี้แจงหมายเลข 10

ด้วยพฤติการณ์เรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรีซึ่งมีลักษณะขาดความโปร่งใสดังกล่าวมาข้างต้น การปฏิเสธให้ข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปและโดยทั่วไปบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงปกติ ยิ่งจะทำให้สังคมตกอยู่ในความหวาดกลัว การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นการทำให้สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทางหนึ่ง และเป็นการประกันสวัสดิภาพของผู้ต้องขังว่าจะไม่ถูกคุมขังเป็นการลับปราศจากการรับรู้ของสาธารณะชน ซึ่งอาจเกิดการ

ละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังได้

ผู้ร้องยืนยันว่าข้อมูลดังกล่าวมีลักษณะตรงเดียวกับข้อมูลตามเอกสารที่ผู้ร้องชี้แจงเพิ่มเติมข้างต้น การที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพต้นสังกัดเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรีปฏิเสธที่จะส่งข้อมูลดังกล่าวให้กับศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนด้วยเหตุผลความมั่นคงและข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จึงเป็นเหตุที่ไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือและเป็นการปกปิดข้อมูลในความครอบครองของราชการ อันเป็นการงดเว้นกระทำการและละเมิดต่อหลักการเปิดเผยข้อมูลอันเป็นหัวใจของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ผู้ร้องในนามศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลย่อมเป็นประโยชน์ต่อสังคมและหน่วยงานรัฐมากกว่าเหตุผลด้านความมั่นคงหรือข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งไม่อาจรับฟังได้ ผู้ร้องเป็นประชาชนผู้ขอใช้สิทธิตาม มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงขอให้คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพเปิดเผยสถิติผู้ต้องขังในเรือนจำชั่วคราวแขวงถนนนครไชยศรี ดังกล่าวข้างต้นเพื่อคงยืนยันสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวเยาวลักษณ์ อนุพันธ์)

หัวหน้าศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน